

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ

ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРОФЕСІЙНА БЕЗПЕКА І ЗДОРОВ'Я»**

циклу професійної (обов'язкової) підготовки
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
галузі знань 26 «Цивільна безпека»
спеціальності 263 «Цивільна безпека»
за освітньо-професійною програмою «Охорона праці»

Рекомендовано кафедрою
організації заходів цивільного захисту на
2023-24 навчальний рік. Протокол від 28
червня 2023 року № 1.

Силабус розроблено згідно робочої програми навчальної дисципліни
«Професійна безпека і здоров'я».

2023 рік

1. Анотація

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Професійна безпека і здоров'я» спрямовані на формування навичок безпеки праці, особливостей функціонування і життєдіяльності індивіда в зоні граничних можливостей організму, особистості, групи, соціуму, а також вдосконалення управління і практичної діяльності підрозділів в надзвичайних ситуаціях. Отримані знання допомагають розвинути практичні вміння, що забезпечує творчість та ініціативу в професійній діяльності рятувальника.

Курс передбачає формування стійких навичок та формування поглиблених знань, умінь і навичок в області безпеки праці, зниження ризику виникнення травматизму та професійних захворювань, умінь використовувати набуті знання в охороні праці під час вирішення питань наукового та професійного характеру.

Набуті знання також формують особистість майбутнього науковця.

2. Інформація про викладача

Загальна інформація	Алексєєв Анатолій Глібович, професор кафедри організації заходів цивільного захисту, кандидат хімічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка , 8, кабінет № 419. Робочий номер телефону –344.
E-mail	agalex@ukr.net
Наукові інтереси*	Прилади екологічного контролю та моніторинг екологічних надзвичайних ситуацій
Професійні здібності*	Професійні знання і значний досвід роботи у викладанні технічних дисциплін
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Автор та співавтор навчальних посібників, понад 80 наукових фахових публікацій у вітчизняних та міжнародних виданнях.

* – заповнюється за бажанням НПП.

3. Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Інституту (<http://chipb@dsns.gov.ua>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щовівторка з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 419. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: професійна підготовка рятувальника, анатомія та еволюція нервової системи людини, виробнича санітарія, підготовка з надання домедичної допомоги.

Постреквізити: виконання та захист бакалаврської роботи.

5. Характеристика навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Професійна безпека і здоров'я» є: набуття загальних компетентностей щодо навиків здійснення безпечної діяльності та системи цінностей, які передбачають соціально відповідальну професійну й повсякденну поведінку, а також здоровий спосіб життя, що є важливими для успішної професійної та повсякденної діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Професійна безпека і здоров'я» є:

– полягає у формуванні інтегрованої здатності використовувати набуті компетентності для підвищення рівня безпеки людини як у повсякденних умовах побуту та виробництва, так і за надзвичайних ситуацій, а також у формуванні елементів культури безпеки й ризик-орієнтованого мислення, за якого питання безпеки людини як у повсякденному житті, так і під час професійної діяльності, а також збереження навколишнього середовища розглядаються на сучасному етапі як найважливіші пріоритети життєдіяльності людини.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- сучасні проблеми, головні завдання безпеки життєдіяльності та організаційно-правові заходи її гарантування;
- головні небезпечні та шкідливі чинники виробничого, побутового та позавиробничого середовищ, а також систему організаційно-технічних заходів, спрямованих на підвищення рівня безпеки та гігієни праці на робочому місці;
- параметри навколишнього природного середовища, які визначають безпечні умови життєдіяльності людини;
- сучасні підходи до аналізу ризиків професійної діяльності, загроз і небезпек на робочих місцях та об'єктах суб'єктів господарювання, а також умови виникнення і розвитку небезпек, їхнього переростання у надзвичайні ситуації;
- основи функціонування організму людини як цілісної системи в сучасних умовах навколишнього середовища;

вміти:

- оцінити на основі ризик-орієнтованого підходу рівень небезпечності середовища перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства та забезпечити підготовку адекватних заходів щодо його зниження шляхом впровадження досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду;
- обґрунтувати та застосувати заходи щодо збереження як особистого життя та здоров'я, так і співпрацівників в умовах загрози та виникнення небезпечних і надзвичайних ситуацій;
- визначити коло своїх обов'язків з питань професійної діяльності з

урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та організувати діяльність трудового колективу з обов'язковим врахуванням вимог законодавства з питань охорони праці, забезпечивши раціональний розподіл обов'язків і повноважень з вирішення питань безпеки та гігієни праці на робочому місці та постійний контроль за їхнім виконанням;

- забезпечити проведення навчання серед працівників та населення з питань безпеки життєдіяльності та дій у разі надзвичайних ситуацій;
- надати необхідну домедичну допомогу в разі виникнення невідкладного стану людини.

комунікація: здатність аргументовано викладати власні погляди на актуальні проблеми професійної безпеки і здоров'я.

автономія та відповідальність: готовність до використання набутих знань при реалізації професійних функцій, а також різних методів оцінки охорони праці в екстремальних та кризових ситуацій як на індивідуальному рівні, так і на груповому.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

- навички здійснення безпечної діяльності;
- здатність до застосовування тенденцій розвитку техніки і технології захисту людини, матеріальних цінностей і довкілля від небезпек техногенного і природного характеру та обґрунтованого вибору засобів та систем захисту людини і довкілля від небезпек;
- здатність обґрунтовано обирати та застосовувати методи визначення та контролю фактичних рівнів негативного впливу вражаючих чинників джерел надзвичайних ситуацій на людину і довкілля;
- здатність обґрунтовувати та розробляти заходи, спрямовані на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, захист населення і територій від надзвичайних ситуацій, забезпечення безпечної праці та запобігання виникненню нещасних випадків і професійних захворювань.

Результати навчання:

Обирати оптимальні заходи і засоби, спрямовані на зменшення професійного ризику, захист населення, запобігання надзвичайним ситуаціям.

Ідентифікувати небезпеки та можливі їх джерела, оцінювати ймовірність виникнення небезпечних подій та їх наслідки.

Організувати та проводити навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, заняття з особовим складом підрозділу; доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у сфері професійної діяльності.

Демонструвати вміння щодо проведення заходів з ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків, аварійно – рятувальних та інших невідкладних робіт.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Денна форма навчання
Рік підготовки	4-й
Семестр	7-й
Обсяг кредитів ЄКТС	3
Загальна кількість годин	90 год.
Лекції	18 год.
Практичні, семінарські	18 год.
Лабораторні	0 год.
Самостійна робота	58 год.
Вид підсумкового контролю	екзамен

6. Календарно-тематичний план викладання дисципліни

Тривалість академічної години в Інституті становить 40 хвилин. Дві академічні години утворюють пару академічних годин, що триває 80 хвилин без перерви.

Тиждень навчання	Тема та її зміст	Вид навчальних занять
3 семестр		
Змістовий модуль №1 Наукові засади безпеки життєдіяльності		
1	Тема 1. Теоретичні основи професійної безпеки.	Лек. – 2 год. ПЗ. – 2 год. СР – 6 год.
2	Тема 2. Поняття ризику життя та праці.	Лек. – 2 год. ПЗ. – 2 год. СР – 6 год.
3	Тема 3. Методи аналізу виробничого травматизму та професійних захворювань	Лек. – 2 год. ПЗ. – 2 год. СР – 6 год.
4	Тема 4. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу	Лек. – 2 год. ПЗ. – 2 год. СР – 6 год.
5	Тема 5. Основи безпеки функціонування системи «Людина - техніка - середовище»	Лек. – 4 год. ПЗ. – 2 год. СР – 6 год.
6	Тема 6. Психологія та безпека	Лек. – 4 год. ПЗ. – 2 год. СР – 6 год.
7	Тема 7. Атестація робочих місць.	Лек. – 2 год. ПЗ. – 2 год. СР – 10 год.

8	Тема 8. Управління безпекою життєдіяльності.	Лек. – 2 год. ПЗ. – 2 год. СР – 6 год.
9	Контрольна робота за модулем	Сем. – 2 год.
10	Екзамен	6 год.
	Всього	90 год

Примітка: Лек. – лекція; ПЗ – практичне заняття; Сем. – семінарське заняття; МКР – модульна контрольна робота; СР – самостійна робота.

7. Список рекомендованої літератури

Базова

1. Основи професійної безпеки та здоров'я людини : підручник / В. В. Березуцький [та ін.]; під ред. проф. В. В. Березуцького. – Харків : НТУ “ХПІ”, 2018. – 553 с.
2. Яремко З.М. Безпека життєдіяльності : короткий виклад та засоби контролю знань. Навчальний посібник / Яремко З.М., Муць І.Р., Галаджун Я.В. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 267 с.
3. Охорона праці [З.М. Яремко, С.В. Тимошук, С.В. Писаревська та ін.]; за ред. З.М. Яремка. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 430 с.
4. Запорожець О.І. Безпека життєдіяльності / О.І. Запорожець, Б.Д. Халмурадов, В.І. Применко та ін. – Київ : Центр учбової літератури, 2013. – 448 с.
5. Васійчук В.О. Основи цивільного захисту. Навчальний посібник / В.О. Васійчук, В.Є. Гончарук, С.І. Качан, С.М. Мохняк. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 384 с.
6. Кіт Л. Я. Основи рятування і збереження життя людини у невідкладному стані. Навчально-методичний посібник / Л.Я. Кіт, Н.В. Наливайко. – Львів : Друк на потребу, 2017. – 135 с.

Допоміжна

1. Желібо Є.П. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. / Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В.; за ред. Є.П. Желібо. – Київ : Каравела, 2008. – 344 с.
2. Мохняк С.М. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. / Мохняк С.М., Дацько О.С., Козій О.І. та ін. – Львів : Видав. Львівської політехніки, 2009. – 264 с.
3. Петрук М.П. Безпека життєдіяльності / М.П. Петрук, Х.Я. Гіщак, Н.М. Карп'як та ін. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011.– 224 с.
4. Яремко З.М. Навчальна програма та практикум з безпеки життєдіяльності. Яремко З.М., Галаджун Я.В., Муць І.Р. та ін.– Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 102 с.
5. Бикова О.В. Основи цивільного захисту: Навчальний посібник; за заг. ред. канд. іст. наук М.В. Болотських / О.В. Бикова, О.Ч. Болієв, Д.М. Деревинський та ін. – Київ : МНС України, Ун-тет цивільного захисту України, Ін-тут держ. упр. у сфері цивільного захисту, 2008. – 223 с.
6. Правила безпеки під час війни. МНС України, Unicef. Url: <https://www.unicef.org/ukraine/media/18761/file/teenagers-safety-war-rules.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Сайт Верховної Ради України: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Сайт Кабінету Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua>.
3. Сайт ради національної безпеки і оборони України:
<http://www.rainbow.gov.ua>.
4. Сайт Міністерства охорони здоров'я України: <http://www.moz.gov.ua>.
5. Сайт Міністерства екології та природних ресурсів України:
<http://www.menr.gov.ua>.
6. Сайт Державної служби України з питань праці: <http://www.dsp.gov.ua>.
7. Сайт Фонду соціального страхування України: <http://www.fssu.gov.ua>.
8. Сайт Міжнародної організації цивільної оборони <http://www.icdo.org>.
9. Сайт Міжнародного Комітету Червоного Хреста <http://www.icrc.org>.
10. Сайт Товариства Червоного Хреста України <http://www.redcross.org.ua>.
11. Сайт північноатлантичного альянсу (НАТО): <http://www.nato.int>.

8. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Професійна безпека і здоров'я» здійснюється за накопичувальною бально-рейтинговою системою, основною метою якої є регулярна й комплексна оцінка результатів навчальної діяльності та сформованості компетентностей.

Оцінювання компетентностей здобувачів здійснюється з використанням трьох шкал:

- перша – національна (традиційна) – 4-бальна (трибальна);
- друга – рейтингова шкала оцінювання – ЄКТС;
- третья – накопичувальна шкала – 100-бальна.

* Порядок накопичування навчальних балів за 100-бальною шкалою

Вид навчальної роботи	Кількість	Максимальний бал за вид навчальної роботи	Загальна максимальна сума балів
І. Поточний контроль			
Модуль № 1	Лекції	9	0
	Семінари*	0	0
	Практичні заняття	10	3
	МКР*	1	30
	ІІ. Підсумковий контроль		
	Екзамен*	1	40
Разом за всі види навчальної роботи модуля 1			100

* – обов'язкові види навчального контролю.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів:

- поточного контролю роботи здобувача впродовж семестру;
- підсумкового контролю успішності.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському та практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 балів – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни.

3 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні помилки.

1 бал – завдання виконане частково, допущені значні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього семінарського заняття в межах окремого залікового модуля.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з чотирьох питань, задачі та тесту. Відповіді на поставленні питання слухачів повинні відображати вільне володіння обсягом матеріалу, передбаченим програмою, зокрема, вміння застосовувати його на практиці (у вигляді наведення власних прикладів, розв'язання психологічних ситуацій тощо), оцінювати факти,

явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, виявляючи особисту позицію щодо них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів):

20-15 балів – вільно володіє обсягом матеріалу, вільно висловлює власні думки, повністю і якісно розкрив всі питання виявляючи особисту позицію щодо них, вміло використовує міжпредметні зв'язки.

10-14 балів – вільно висловлює власні думки, але недостатнє обґрунтування відповіді, допущені незначні помилки;

5-9 балів – не повністю з допущенням помилок розкрив всі питання;

1-4 бали – розкрив тільки перше питання;

0 балів – відповідь відсутня.

Індивідуальна самостійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем та самостійно виконати поглиблене теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі реферату або презентації.

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

7-9 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки; робота виконана майже на 80% від загального обсягу;

5-6 балів – обсяг виконаних завдань становить від 60% до 79% від загального обсягу;

1-4 балів – здобувач виконав лише від 40% до 59% від загального обсягу;

0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Перелік рекомендованих завдань для індивідуальної самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

1. Стратегія стійкого розвитку суспільства.
2. Культура безпеки як складова загальної культури, що гарантує безпеку людства. Концепція допустимого ризику.

3. Модель життєдіяльності людини.
4. Об'єкт та предмет безпеки життєдіяльності.
5. Головні визначення безпеки життєдіяльності.
6. Загальний аналіз ризику і проблем безпеки складних систем.
7. Ідентифікація ризику та його складові. Ефективність функціонування систем безпеки.
8. Управління безпекою через порівняння витрат та отриманих вигод від зниження ризику. Класифікація діяльності людини за рівнем ризику.
9. Головні умови безпечної життєдіяльності людини та глобальної безпеки.
10. Класифікація небезпек за сферою походження, часом проявлення, природою матеріального носія та наслідками від реалізації.
11. Головні принципи гарантування безпечної життєдіяльності.
12. Техногенне середовище та його складові.
13. Головні принципи виробничої діяльності та безпека життєдіяльності.
14. Узагальнені чинники виробничого середовища.
15. Оцінювання рівня небезпечності виробничих чинників.
16. Умова безпечної життєдіяльності у разі одночасної дії декількох чинників. Електромагнітні чинники.
17. Дія електромагнітних полів і випромінювань на людину, методи та засоби захисту від них.
18. Сучасні інформаційні технології та безпека життєдіяльності. Особливості впливу інформаційного чинника на здоров'я людини та безпеку суспільства.
19. Хімічні чинники. Класифікація небезпечних хімічних речовин за ступенем токсичності, здатності до горіння, впливом на організм людини. Характеристика класів небезпеки згідно із ступенем їхньої дії на організм людини.
20. Основи пожежної безпеки. Загальні положення теорії виникнення, розвитку та припинення горіння. Показники пожежо- та вибухонебезпеки речовин і матеріалів.
21. Головні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки суб'єкту господарювання: пожежна сигналізація, первинні засоби пожежогасіння, дії працівників у разі виникнення пожежі.
22. Обґрунтування шляхів евакуації працівників у разі виникнення пожежі на суб'єкті господарювання.
23. Профілактика пожеж. Державний нагляд у сфері техногенної та пожежної безпеки.
24. Основи радіаційної безпеки. Іонізувальне випромінювання та його характеристики. Механізм дії іонізувальних випромінювань на тканини організму та методи захисту від нього. Норми радіаційної безпеки.

25. Сутність процесу праці та її цінність. Об'єкт та предмет охорони праці. Головні принципи державної політики України у галузі охорони праці.
26. Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці.
27. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці.
28. Комплексна система управління охороною праці в Україні. Державне управління: компетенції та повноваження органів державного управління охороною праці.
29. Управління охороною праці власником підприємства. Обов'язки роботодавця щодо створення безпечних та здорових умов праці.
30. Служба охорони праці суб'єкта господарювання: головні завдання, функції та повноваження.
31. Фізіологічні основи життєдіяльності людини. Психологічна надійність людини та її роль у гарантуванні безпеки.
32. Аналізатори людини та їхні спільні властивості. Психічні процеси та поведінка людини. Методи оцінювання психофізіологічної надійності людини. Чинники, які впливають на психофізіологічну надійність людини. Шкідливі звички, соціальні хвороби та їхня профілактика.
33. Алкоголізм, куріння та наркоманія. Соціалізація особи. Праця як головний вид діяльності людини: психофізіологічні особливості. Фізіологічні процеси та діяльність нервової системи під час трудової діяльності. Активізація психічних процесів людини та функціональні стани організму під час трудової діяльності.
34. Вплив напруженості та інтенсивності праці на надійність людини у трудовому процесі. Психологія безпеки праці. Адаптація працівників у трудовому процесі та мотивація безпечної праці.
35. Управління стресом на робочих місцях та гарантування безпечної поведінки працівників під час професійної діяльності.
36. Актуальність проблеми надійності людини у трудовому процесі: економічний та безпековий аспекти.
37. Поняття домедичної допомоги, її головні завдання та принципи. Правове забезпечення домедичної допомоги.
38. Загальний алгоритм надання домедичної допомоги. Поняття травм (ушкоджень), їхні типи.
39. Травматичний шок. Послідовність дій з домедичної допомоги у разі травм.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі письмового заліку.

Кожен варіант контрольної роботи складається з чотирьох завдань-теоретичні питання та задачі з тестом. Відповіді на поставленні питання курсантів, студентів та слухачів повинні відображати вільне володіння обсягом матеріалу, передбаченим програмою, зокрема, вміти застосовувати

його на практиці (у вигляді наведення власних прикладів, розв'язання психологічних ситуацій тощо), оцінювати факти, явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, виявляючи особисту позицію щодо них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки.

Критерії оцінювання знань здобувачів на заліку (оцінюється від 0 до 45 балів):

30-45 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичного питання;

20-29 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного питання. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

10-19 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

1-9 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичного питання та практичних завдань.

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену:

1. Поняття небезпека
2. Номенклатура можливих небезпек
3. Системи класифікації небезпек
4. Техногенні джерела небезпеки
5. Комбіновані джерела небезпек
6. Професійна захворюваність та професійний травматизм
7. Шкідливі та небезпечні фактори
8. Класифікація небезпек за характером та природою
9. Джерела небезпек на виробництві
10. Виникнення небезпечної ситуації
11. Вимірювання рівня ризиків
12. Поняття ризик та його оцінка
13. Індивідуальний ризик
14. Соціальний ризик
15. Залежність частоти реалізації небезпеки від її масштабу
16. Поняття припустимого рівню ризику
17. Індивідуальний припустимий рівень ризику
18. Критерій припустимості ризику
19. Концепція допустимого ризику
20. Схема визначення величини допустимого ризику
21. Величини припустимого рівню ризику
22. Управління ризиком.

23. Ризик-аналіз нещасних випадків
24. Модель управління ризиками нещасних випадків
25. Алгоритм управління ризиками
26. Реагування на ризики нещасних випадків
27. Алгоритм дій, у процесі реагування на ризики
28. Контрольні дій при реалізації плану управління ризиками
29. Методики вивчення ризику.
30. Дерево рішень для аналізу небезпек
31. Якісна оцінка потенційних наслідків небезпечного стану
32. Аналіз дерева відмов
33. Аналіз наслідків небезпек.
34. Аналіз видів відмовлень і наслідків
35. Аналіз критичності наслідків небезпек
36. Нещасні випадки, професійні захворювання (отруєння) пов'язані з виробництвом.
37. Методи аналізу виробничого травматизму та професійних захворювань
38. Статистичний метод аналізу виробничого травматизму
39. Різновиди статистичного аналізу травматизму
40. Груповий та топографічний методи статистичного аналізу травматизму
41. Монографічний та економічний методи аналізу травматизму.
42. Методи моделювання та інші методи аналізу безпеки праці
43. Прогнозування травматизму
44. Методи прогнозування помилок людини
45. Надійність людини в системі "людина - машина - виробниче середовище"
46. Метод дерева несправностей при аналізі складних систем
47. Гігієнічна оцінка умов та характеру праці на робочих місцях
48. Фактори трудового процесу
49. Напруженість праці
50. Гігієнічні критерії оцінки умов праці. Класи умов праці
51. Особливо шкідливі умови праці та особливий характер праці
52. Загальна гігієнічна оцінка умов праці
53. Гігієнічна оцінка умов праці
54. Поняття Людина - оператор
55. Рівень складності Системи людина-техніка-середовище
56. Автоматичні, автоматизовані і неавтоматизовані системи
57. Управління Системою людина-техніка-середовище
58. Опишіть загальну схему системи управління об'єктом
59. Структурна схема управління об'єктом
60. Основні етапи в діяльності оператора людина-техніка-середовище
61. Психічні процеси - підгрунття діяльності оператора
62. Особливості видів операторської праці
63. Швидкість реакції людини
64. Співвідношення надходження й обробки інформації

65. Органи чуття
66. Кількісні характеристики аналізаторів
67. Диференціальний поріг розрізнення
68. Основний психофізіологічний закон Вебера-Фехнера
69. Часовий та просторовий поріг чутливості
70. Характеристики зорового аналізатора
71. Інформаційні характеристики зорового аналізатора
72. Просторові характеристики зорового аналізатора
73. Поле зору та обсяг сприймання
74. Часові характеристики зорового аналізатора
75. Тривалість інерції відчуття зорового аналізатора
76. Критична частота мерехтіння зорового аналізатора
77. Час адаптації зорового аналізатора
78. Характеристики слухового аналізатора
79. Основні характеристики звукових коливань
80. Психофізіологічні основи діяльності оператора

Отримані здобувачем бали за накопичувальною 100-бальною шкалою оцінювання знань переводяться у національну шкалу та в рейтингову шкалу ЄКТС згідно з таблицею.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами з навчальної дисципліни

Накопичувальна 100-бальна шкала	Рейтингова шкала ЄКТС	Національна шкала
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

3. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

4. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на плагіат.

Розробник:

професор кафедри
організації заходів цивільного захисту,
кандидат хімічних наук, доцент

Анатолій АЛЕКСЄВ